

Wychodzi codziennie o godzinie 3. popołudniu,
z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Przedpłata wynosi:

W MIEJSCU kwartalnie . . . 4 złr. 50 ct.
miesięcznie . . . 1 „ 50 „

Z przesyłką pocztową:

miesięcznie . . . 2 złr. — ct.
w państwie austriackim . . . 6 „ — „
do Prus i Niemiec . . . 6 „ — „
„ Francji . . . 6 „ — „
„ Belgii i Szwajcarii . . . po 7 złr.
„ Włoch, Turcji i Egiptu Nadd. . . 50 ct.
„ Serbii . . . 50 ct.

Numer pojedynczy kosztuje 10 ct.

GAZETA NARODOWA

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują:

We LWOWIE biuro administracji „Gazety Nar.”
ulica Kopernika liczbą 5. Ogłoszenia
w Paryżu przyjmuje wyłącznie dla „Gazety Nar.”
agencja pana Adama, Rue Clément 4, Paryż; w Wie-
dnii Otto Maass, (Haseenstein & Vogler) nr. 10,
Walfischgasse, A. Oppel, Stadt, Stubenbastei 2.
M. Dukes, I. Riemergasse 13. Rudolf Mosse, Seiler-
strasse nr. 2, Henryk Schalek, 1, Wollzeile 14.
Maurycy Stern, Wollzeile 22; G. L. Danne & Comp.
w Frankfurtie n. M.; w Warszawie Rajchman et
Frendler Senatorska 22; w Krakowie W. Kukliński.

OGŁOSZENIA przyjmują się za opłatą 6 ct. od
miejscu ogłoszenia jednego wiersza drobnym drukiem.

Reklamy w rubryce „Nadesłane”
20 ct. od wiersza.

Od administracji.

Przedpłata wynosi:

we Lwowie:

kwartalnie . . . 4 złr. 50 ct.
miesięcznie . . . 1 złr. 50 ct.
na prowincji z przesyłką pocztową:
kwartalnie . . . 6 złr.
miesięcznie . . . 2 złr.

Cena przedpłaty poza granicami państwa Austro-Węgierskiego jest umieszczona w nagłówku *Gazety Narodowej*.

W nadchodzącym kwartale podamy w fejtynie nowellę znakomitego autora *Kłopotów starego komendanta*, tudzież powieści innych autorów; a spodziewamy się nabyć dla *Gazety Narodowej* odnalezioną niedawno temu powieść ś. p. Józefa Dzierżkowskiego p. n. „Meccenas”.

Cheć ułatwić naszym Prenumeratorom nabyć bardzo cennego dzieła, jakim są „F. K. Szlossera i K. Hagena. Dzieła powściągnięte od najdawniejszych do najnowszych czasów w 22 tomach.” zawarliśmy z p. A. D. Bartosiewiczem, właścicielem *Księgarni Polskiej* we Lwowie umowę, mocą której mogą otrzymać wielkie to dzieło pod bardzo korzystnymi warunkami, bo i w cenie dla nich niżniejszą zamiast 55 złr. na 30 złr. i na spłatę w ratach miesięcznych po 5 złr. Pragnąc z tego ułatwienia korzystać, zechcą nadesłać zamówienie, wypełniając załączony tu kupon i dołączając 5 złr. jako pierwszą ratę do Administracji *Gazety Narodowej*.

LWÓW d. 22. CZERWCA.

Dziś rozpoczęło się w Krakowie ogólne zgromadzenie jednego z najbardziej zasłużonych stowarzyszeń krajowych, będących wolnym, samodzielnym objawem działalności naszego społeczeństwa, Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń. Usiłowania tego Towarzystwa okazały się żywotnymi w mnożeniu kierunkach, przyniosły rezultaty zbawienne, które czujemy w wielu gałęziach naszego bytu ekonomicznego i społecznego, szacunek narodowy należy się za to przewodzić prac tego Towarzystwa, obejmującego dziś swymi rozmiarami kraj cały — a spodziewamy się od niego, że stanąwszy na tak wysokim stanowisku, zrósłszy się z całością społeczeństwa, wypełni ono w przyszłości wszystkie rozwijające się przed nim zadania krajowe. Pod odnowioną dyktando — wzmocnioną w kierunku żywotności obywatelskiej, radziliśmy powiedzieć, gdybyśmy się nie wahałi ubliżyć przez to cieniem zmarłych a zasłużonych tak bardzo — staje Towarzystwo do nowych zadań, z ożywieniem w niem samym wśród Rady i członków przejęciem się jego stanowiskiem i z ożywieniem zajęciem się ogółu publiczności dalszym rozwojem Towarzystwa.

Do najpierwszych jego zadań krajowych zaliczamy sprawę, podnoszoną już kilkakrotnie w łamach *Gazety*, należytego rozszerzenia działań Towarzystwa na zabezpieczenie budynków cerkiewnych i parafialnych w kraju naszym: sprawę, która pod wpływem działalności obcego Towarzystwa, a więcej jeszcze pod wpływem tych złych duchów, co postawili sobie za zadanie truć i jatrzyć stosunki nasze wewnętrzne i kraj przywrócić do nicości, wydała dziś już narzędzie do wykopania nieczym niezapełnionego przedziału narodowego rusko-polskiego a hamulec dla przeszkodzenia zbliżeniu narodowemu i społecznemu.

Trudno naraz ogarnąć całe pole krajowego działania. W lukę też, pozostawioną nieuniknionem złądną zaniedbaniem, wciśnięto się obce towarzystwo „Slavia”, a raczej, jak się dziś dowiadujemy, zgłosili się

do niego ci właśnie, o których wspominamy, że chcą rozjaśnić stosunki społeczno-narodowe, z propozycją opartą na tem, że statuta banku „Slavia” dopuszczają spółki oddzielnych klas ubezpieczonych, aby utworzyć taką klasę a raczej oddział rusko-cerkiewny, na którego czele stoi wcale nie ksiądz, lecz znany wyznawca jednoci rosyjskiej a dawny redaktor rosyjskiego *Słowa*, który ten dziennik, mówiąc nawiasem, zrobił rosyjskim. Zażądano zarazem od „Slavii” pomocy pieniężnej dla słynnego Banku kryłoszańskiego, czyli pseudo-włoskiego, ofiarując w zamian dobre procenta i asekurację dłużników wspomnianego Zakładu w banku „Slavii”.

I stało się to, co zawsze się dzieje, ilekroć te złe duchy, zaklęte na zgrubie kraju i własnego narodu, przyłożą rękę do spraw społecznych krajowych. Statuta „Slavii” dopuszczają tworzenie oddzielnych klas ubezpieczonych na podstawie wzajemności, nie dają im bynajmniej wpływu na tok spraw całego stowarzyszenia, Banku tego, lecz tylko kontrolę nad użyciem majątku, a mianowicie majątku klasy. Wpływ stowarzyszonych na Bank pod egidą komitetu *ad hoc* sfabrykowanego był i jest żaden, prawa jakiegokolwiek ruskich cerkwi i ruskiego ludu nie przychodzi do żadnego znaczenia — bo i nie o to idzie — ale uzyskana jest podstawa do rozkładowego działania w kraju, uzyskany wpływ na reprezentację obcego stowarzyszenia u nas, które w ten sposób, chcąc nie chcąc i wiedząc nie wiedząc, służy wszełakim celom komitetu swojemu funkcjonowaniu i swoją organizacją — a złe, które od lat paru wyszło na jaw, coraz się dalej szerzy.

Gdy Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń przystąpiło do energiczniejszego działania i na tych wspomnianych polach asekuracji włościańskich i cerkiewnych, spotkał się od razu z systematycznym przeciwnym działaniem w imię rzekomej ruskości a nienawiści do wszystkiego, co krajowe i co rzetelną narodową samodzielność ruską mogłoby budzić i podtrzymywać. Mimo że Towarzystwo zaprowadziło oddzielną agencję ruską we Lwowie, mimo że ofiarowało 5 proc. od asekuracji cerkiewnych na rzecz funduszu wdów i sierót księży, mimo że wyjednalo na tych podstawach ogólne zalecenie do duchowieństwa grecko-ruskiego od ordynariatu metropolitalnego — nie to nie pomaga prawie, odpór jest mu stawiany w imię tej ruszczyzny, co to jest nienawiścią wszystkiego co krajowe, a sam ordynariat metropolitalny, ulegając zapewne presji, musiał częściowo odwołać swoje zalecenie, donosząc urzędowo do wiadomości duchowieństwa, a bez należytego objaśnienia, warunki Banku „Slavia”.

Nie chcemy się bynajmniej opierać na krytykach niekorzystnych dla tego Banku, jako zakładu specjalnego, przyjmujemy fakta tak jak je sam Bank podaje. Z nich wypada, że Bank oblicza premie asekuracyjne członków taniej od naszego krajowego Towarzystwa, o 28% podobno, i nie daje żadnych zwrotów członkom, podczas gdy Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń daje zwrotu 33% — ale tego nie objaśnia nawet okólnik metropolitalny. Natomiast ów Bank obcy daje 10% od ogólnej sumy premii cerkiewnych na rzecz funduszu wdów i sierót, podczas gdy Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń daje 5% tylko — a różnica ta, kosztem samychże stowarzyszonych księży stworzona, może wynosić dla funduszu wdów i sierót księży przy dzisiejszym stanie rzeczy mało co więcej od tysiąca złotych reńskich. Wpływu na prowadzenie spraw całej instytucji ubezpieczenia, a przez to i reko-

mi trwałości ofiarowanych korzyści i tychże rozwoju pod wszelakim względem Bank „Slavia” nie daje żadnego, i wedle statutowych dać go nie może.

Czyż przy takim stanie rzeczy, nasze krajowe Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń ma się dać zniechęcić i opuścić ręce, ma się dać odstraszyć od spełnienia swego obywatelskiego zadania, którego kraj od niego oczekuje. Dla dobra narodów w nim razem żyjących? Zadanie specjalne, i skromne by je nawet nazwać można, ale za niedbanie tego zadania kopie przepaść między bratnimi narodami i podaje instrument głęboko sięgający a zatruty w ręce wrogów kraju!

Nie możemy przypuścić, aby zgromadzone Towarzystwo, które dało dowody swych gorących obywatelskich przekonań i szerokiego pojmowania zadania, i aby jego dyrekcja, która złożyła dotąd w żywych działach świetne świadectwa swej praktyczności obywatelskiej i swego uzdolnienia fachowego, nie odkryła środków do zwalczania przeciwnika, organicznie słabego, gdyż się na żadnej krajowej sile nie opiera, tylko je wyzyskuje, przeciwnika, który się lękać musi światła dziennego dla swych celów. O tych środkach rozprawiać nie będziemy, bo to rzecz specjalna, i nikt też z ludzi sprawiedliwych Towarzystwu narzucać ich nie zechce. To tylko wyrazić musimy przekonanie, oparte na dotychczasowej działalności Towarzystwa, że ani przed ofiarą paru tysięcy złotych reńskich austr. wal. ze swych dochodów, choćby kosztem zwrotów ze wszystkich premii, nie cofnie się, dla wyrównania ofert obcego Banku na cel społeczno-narodowy, jakim jest fundusz wdów i sierót księży, ani też nie zaważa się odpowiednio zmodyfikować swych statutów, iżby reprezentant cerkiewnych asekuracji mógł wejść do Rady nadzorczej, a przez to utrwalić normalny związek i stworzyć rekojmie trwałości dobroczynnego wpływu i szczodrości Towarzystwa na cele społeczno-ruskie. Tego cały kraj z pewnością o zekiwie może od Towarzystwa tyle zasłużonego, stojącego na stanowisku krajowym, a które dziś odnowione w części w swem kierownictwie, z nową żywotnością zabiera się do działania.

Co do stosunku naszych stronnictw sejmowych, w przyszłym Kole polskiem *Dziennik* p. pisze: „Twierdzenie niektórych dzienników wiedeńskich, między innymi *Fremdenblatt*, jakoby skład nowej delegacji polskiej przedstawiał tylko zmianę osób, i że prawica sejmowa będzie teraz miała taką samą większość jak dawniej, nie zdaje nam się być popartem faktami, względnie nazwiskami nowowybranych posłów. Wszak ze swartego czerwow „prawicy” ubywa 11 członków: pp. Czerwinski, Julian, Kozłowski, Łoziński, Oborski, Puzyra, Stadnicki Jan, Wolański Erazm, Zamojski, Zapalowiec i Zborowski. Tymczasem z nowo wybranych posłów załedwie 5 będzie takich, którzy się prawicy przydadzą na materiał do głosowania bezwzględnie.”

Gr. kat. jeneralne seminarjum duchowne we Lwowie.

Komby się nasz artykuł pod nap. „Prostradanie *Dila*” wydał zbyt ostrym, za słabo uzasadnionym, temu moglibyśmy służyć dowodami aż ten fakt podnieśli, że w tych samych numerach, w których *Dila* rozpamiętuje klęski obcości, moskalołilskiego w ostatnich wyborach rajchsrato-wych, niema ono w fejtynie co lepszego czynić, jak z któregoś pewnie czasopisma moskiewskiego powtarzać długi pamflet profesora uniwersytetu kijowskiego, niegdyś ukraińca, na Sienkiewicza powieście genialną *Mieczem i ogniem*. Gdyby ten plód polskiego geniuszu narodowego był padłem, na stopie porzuconem, wszelkie czarne ptaństwo i ro-bactwo nie wierciłoby z większą lubością w bez-

bronnym olbrzymie, niż to czyni p. Antonowicz. Strasznego, ohydne porównanie, ale niema rady — musieliśmy go się chywić. Tyle tam podłości, przewrotności w tym pamflicie, który przeważnie „poglądem krytycznym”!

I organ narodowców ruskich w takiej właśnie dobie ciężkiego rozpamiętywania „narodowego” nie widzi nie pilniejszego dla sprawy swego obozu i narodu, jak podawać nędzny pamflet na plód genialny sąsiadnego narodu — podawać coprawdy, aby go może przypadkiem nie ubiegło które z tutejszych pism moskalołilskich!

A kto wie, *Słowo* i *Prołom* możeby nawet nie umieściły tego pamfletu, bo rozumieją może lepiej, jakie się względy należą utworowi geniuszu narodu obcego, choćby ten utwor nawet kłapał nienawistą do narodu ruskiego lub ruskiego — czego przecie, jeżeli o jakim utworze polskim, to o tej właśnie powieści nikt rozsądny i choć cokolwiek uczciwy powieździe się nie odważy. Jeżeli kto mieliby prawo użalać się na tę powieść, to chyba tylko Polacy.

Ale to odgadł szp. Włodzimierz Barwiński, *Dilo* z tym nieszczęsnym odłamem narodowców ruskich, który około niego się kręci, nie widzi innego sposobu do zadokumentowania, że istnieje, że pracuje dla narodu swego, jak prześledzić moskalołilskie pisma w ściganiu tych, którzy przecie jedynymi mogliby być jego sojusznikami a nawet przyjaciółmi. W tem też jednym zgoda pomiędzy organami, chcąciami reprezentować Rus galicyjską — bo Rusi całej żadne z nich nie ma na myśli, i — nawet *Mir* ma sobie za obowiązek uderzać na tych Polaków, co nie są reprezentantami żadnych koteryj lub władców, ale są reprezentantami szczerze polskości, a więc i rusinizm szanują, i chcą go widzieć żywotnym. Poza tą zgodą — borbą między niemi wsieklą, jak między owymi szczurami powiatu niemieckiego, co się dopoty wzajemnie zagryzały, aż z żadnego ani jeden ogonek nie pozostał — lżą się, kopią nawzajem, tylko że *Dilo* czyni to potulnie, jakby przybłąda, a *Mir* z udaną powagą. Oto co czynią przewodzący narodu, który, bez samodzielnosci państwowej, w czasach kolei i telegrafów, karabinów i dział odcylowych, w dobie skrajnego samolubstwa narodów silnych, rozporządzających całym owym aparatem postępu nowoczesnego — ma się z poziomu etnograficznego dźwignąć na stopień narodu w całym znaczeniu!

Ową zgodą a tą borbą sądzą że naród podźwigną! A tu przed niemi tysiące zadań — nowotworów i reform!

Dotychczas duchowieństwo grecko-katolickie jest w Galicji główną rdzenia inteligencji ruskiej, osię nawet polityczną Rusinów; zdawałoby się przeto, że Rusini nie mają nie pilniejszego, jak zajęcie się zakładem, z którego to duchowieństwo wychodzi. A właśnie jeżeli czem, to tym zakładem pisma i koła ruskie, choćby ze stanowiska ogólnego-człowieczego, zdrowotnego zgoda się nie zajmowały. Co najwięcej, powstawała wrzawa, jeżeli ktoś w ruskim seminarjum duchownym odezwał się słowem polskiem, był schwytyany na posiadaniu książki polskiej. I jeżeli ktoś się zajmował tym zakładem, to tylko pisma polskie, i to wcale nie w duchu propagandy polskiej.

Mir, jawny organ obecnego episkopatu ruskiego, w cytowanym już przez nas numerze swoim z d. 27. maja poruszył sprawę tego seminarjum — i przypatrzy się teraz bliżej, jak to uczynił! Otóż tak poczyną: „Założenie gr. kat. jeneralnego seminarjum (dla obu dyceji gr. kat.) we Lwowie w r. 1784. uważam jest u nas słuszną za najwazniejszy czynnik naszego narodowego podźwignięcia się z wielkiego latargu, aktem, który położył linię demarkacyjną pomiędzy bolesną przeszłością a wschodem lepszej zury, jasniejszego losu...”

Jak zgrabnie przeoczył *Mir*, że niegdyś istniały na Rusi sławne akademie ruskie, i że one nie przez rząd polski zwinęły zostały; przeoczył, że seminarjum to z r. 1784. tak doskonale urządzone i prowadzone było, iż wydało luminary szczytających dla Moskwy a wychowujących jego, którzy niedawno wymarli, nosili piętno księży *eternis educationis* o zniozonej płacy kongrualnej! A *Mir*, pieszczoszek pewnych naiwnych sfer polskich przecie to, aby bodaj uszczuplić Polaków, skoro na kaganie jeszcze nie pozwalają okoliczności. Czy się to podoba biskupom ruskim, patronom *Miru*, pytać nie chcemy — ale zaraz po tym wstępuje autor artykułu, widocznie jeden z tych, co z powołania powinni być apostołami miru i prawdy — opisuje zabiegi teraźniejszego ks. metropolity około podniesienia tego seminarjum, tak, aby stało na wysokości swego zadania i aby

uczynić zeń ognisko, jakim dla spełnienia swojej misji kulturalnej być powinno.”

Mniejsza o to, że w tem miejscu dość dziwnie wygląda wyraz „misji kulturalnej” — ale cóż według autora tego artykułu zdziałają ks. metropolita? Najpierw tedy obsadził opróżnioną od pięciu lat posadę rektora mężem odpowiednim, i to samo uczynił z resztą posad przełożenstwa seminarzyckiego — a potem zajął się pospół z ks. rektorem Baczynskim, drugą okolicznością, będącą kardynalnym niedostatkami tego zakładu — a to kardynalnym, według autora, niedostatkami są ubikacje seminarzyckie! Każdy inny sądziłby, że liche ubikacje są bardzo ważnym niedostatkami, ale aby kardynalnym były w seminarjum duchownym, i to w niniejszym gr. kat. lwowskim — to przecie dziwne trochę, jeżeli nie arcy zdumiewające twierdzenie.

Tak więc doszło narazicie do wydelegowania przez namiestnictwo komisji polityczno-technicznej, która uznała za potrzebne wybudować na obecnym gmachu drugie piętro, kosztem 150 tysięcy złr. Czy wpadło komu na myśl, że gmach ponury, wilgotny, bez należytego światła i wolnego, świeżego powietrza, utraci resztę światła i powietrza przez założenie drugiego piętra, i stanie się wręcz zabójczym dla zdrowia kleryków — o tem autor artykułu nie wspomina, — ale dodaje, że rektorat, chcąc ułatwić ministerstwu taką zakazaną według przepisów sanitarnych sprawę, aby się nie rozbiła o znany austriacki szkopuł finansowy, ze swojej zaproponował strony, celem częściowego pokrycia owej sumy 150.000 zł., sprzedać niewielką i bezpożyteczną parcelę ogrodu dla mającej się budować poczty, za którą otrzyma się 72.000 zł. Takby więc miano, za radą rektoratu seminarzyckiego, gmach już cenny i wilgotny zataraśować jeszcze gmachem pocztowym, któryby przecie nie mógł być wllą przedmiotem!

Alle mimo znanego austriackiego szkopułu finansowego, zwłaszcza odkad tękę finansów dzierży dr. Dunajewski — ministerjum miało rozum i serce, i (jak powiada *Mir*) oświadczyło, że „nauzonec czestem doswiadczeniem, według którego wszelkie przebudowania starych budynków nie wiódą do zamierzonego celu, ile że pierwsze niedostatki onych, jak np. wilgoć, brak światła i t. d., przechodzą w spadek także na rekonstrukcję — ministerjum oświadczyło ze względu na ważność tego zakładu, przystąpić do postawienia całkiem nowego o budynku, z kosztorysem w wysokości 250.000 zł. na rachunek rządu.”

Czy to rozumne i ludzkie postępowanie zapadło we Wiedniu za wpływem ks. metropolity, wimo wspomnianego pomysłu rektoratu seminarzyckiego — autor artykułu *Miru* nie powiada, zawsze jednak konczy hymnem pochwalnym dla patryjotyzmu ks. metropolity, przeciw czemu naturalnie wystąpić nie myślimy, wszak o zachości intencji jego nikt wątpić nie może.

A już wcale nie myślimy uderzać na rektorat. W najlepszej chęci pragniemy przyczynić się do ulepszenia stanu rzeczy. Zresztą z ust autentycznych wiemy, jakie są obowiązki rektorów i wiktorów gr. kat. lwowskiego seminarjum duchownego. Kiedy przed kilkoma laty *Gazeta Narodowa* wykazała dość drastycznie ubikacyjne, towarzyskie i duchowne braki tego zakładu, ówczesny wiktor, śp. ks. Pipan otwarcie nam powiedział:

„Czego chciecie od przełożenstwa seminarzyckiego? Ono wcale nie jest urzędem seminarzykiem duchownym — ale instytucją ściśle administracyjną, i nie mamy nawet czasu na tyle, aby być instytucją duchową. Obowiązkiem naszym jest trzymać alumnów pod kluczem, dopilnować zewnętrznego porządku, a przedewszystkiem w wyznaczonym na seminarjum funduszu robić oszczędności. Pan wiesz, że Rada państwa fundusz ten (podobno na wniosek Giskry; p. r.) okropnie okroiła; alumni dostają niedostateczną i lichą strawę, od zimna czem się w seminarjum i na ulicy osłonić nie mają, chorują; ale rektorat musi robić oszczędności, bo tak każe rząd, a my słuchac musimy.”

I śp. ks. Pipan wskazał nam dotyczące rozporządzenia, i ile śp. ks. rektor Slimakowski oszczędzał.

Czy teraźniejszy rektorat „oszczędza”, nie wiemy, ale obowiązki jego pozostały, jak były dawniej — tj. rektorat gr. kat. lwowskiego seminarjum duchownego, wychowującego alumnów dyceji lwowskiej przez wszystkie cztery a przemyskiej przez pierwsze trzy lata, nie jest rektoratem duchownym, bo w obecnym stanie rzeczy nawet być nim nie może!

Jeszcze raz powtarzamy, że nikt nie może

Przez jedną dobę — milionerem.

Humoreska

Aurelego Urbańskiego.

— Ja pana podam do zasuspendowania!.. zaszycał, z majestatem iwa w mściwego, zjadliwego przemieniając się węża. Przymniogał go nawet swoją postacią; długi bowiem a cienki, w porwywie uniesienia podniósł się na palcach, wyciągnął się jak struna, wygiął się w trzy kabłąki i palcem jak żądłem dźgnął ku lewemu memu oku. *Ce discours était trop injurieux!*..

— Niech się pan nie trudi! — (odeprę spokojnie a wyniosło) — sam właśnie postanowiłem podać się do dymisji.

— Oho?! — A adjutur?! —

— Ofiaruję ja panu na sprawienie sobie nowego rekawka, oraz wanny do zimnych, nadsiadających kąpiei, z dodatkiem — bardzo dla pańskich nerwów pożądanego „tusu”... *C'est ça!*

Z trzech kabłąków zwinął się w jeden kłęb i bezzilnie usunął się w krzesło. Ja zaś ciągnę dalej, cedząc z naciskiem słowo po słowo: — *Messieurs!* — *Don Franco*, szlachetny grand portugalski i dywizjoner, wysokich orde-

rów kawaler a kochany nasz kuzyn, usunął w Panu i nad zasługi ceniąc literacki nasz talent, z grona licznej rodziny wybrał właśnie nas i mianował nas jedynym, wyłącznym sukcesorem swoich milionów. *Tout le monde approuve cet acte de justice.* W tych dniach wyjeżdżamy do Lizbony celem objęcia spadku w posiadanie. Jeżeli kto z panów bawił kiedykolwiek w okolicach tej stolicy lub w pobliżu Oporto, prawdziwą zrobi nam przyjemność, odwiedzając nas w którymś z naszych pałaców... A teraz — żegnam. *Adieu!*..

— A gmina Tubylcze?! — słyszę za sobą stęknienie Imci pana rewidenta.

Remiza czekała przed bramą. Kazałem spuścić daszek karety, ażeby gawiedź uliczna pozabawiona nie była widoku całej mojej osoby, wygodnie uszyłem się na tylnym siedzeniu, o przednie zaś oparłem kamaszki i wolnym truchcikiem głównymi ulicami potoczyłem się ku „teatralnej kawiarni.”

Z artystami dramatycznymi zawsze jedno, nierozdzielnie stanowiliśmy kółko. Ja — tworzyłem, oni moje sztuki grali. Oni — chwalili; ja znowu — tworzyłem. A że równocześnie zamieszczano się o uich recenzje, dlaczegoż chwalić mnie nie mieli?... A że chwalili, dlaczegoż nie miałem tworzyć?... Z wszystkimi tedy synami

Melpomeny byłem ty a ty — i to przynosi i mnie i im zaszczyt. Im, gdyż od pierwszej chwili nabrałem przekonania, iż mimo zawodowych swoich odrębnych właściwości, a wbrew dźwięcznym jeszcze uprzedzeniom zacofanów, ogromnie prawdziwa ich część na prawdziwy zasługuje szacunek i serdeczną przyjaźń; mnie, gdyż gremialnie nie są oni zbyt skorzy do „tykania się” z łada pierwszym lepszym „rymownikiem” a nawet recenzentem!..

W salce, od bufetu na lewo, tam artystyczne ich kasyńko. Tam zawsze na spody z nimi radziłem, krytykowałem, spiskowałem to za, to przeciw dyrekcyom i — grywałem z nimi w domino.

Wchodzącego powitano mnie życzliwymi okrzykami: „A przebie!” — „Prosimy!” — „Jest miejsce!” — „Siadaj na czwartego!”

Przy jednym stole walczył z sobą zaciekłe: „Sizis” — „Cybelem” i „Wróbel” — „vis-a-vis” — „Van-Bykiem”; przy drugim zażarty z sobą wiedli harc: „Dri-dri”, „Kune” i dziekan dominiarzy, poważny „Salamandra.” Reszta głośno kibicowała, to karząc niefortunne dostawki, to aplaudując żręczne obliczenia zapasników i puszczając mimo uszu admonicje zrymającego się „Van-Byka”. — „Panowie, trochę ciszej!.. Tylko żadnych oznak radości ani ulubowania!” — Dziateczki!! — zacząłem z wydętej piersi,

ministerjalnie oparty o krawędź krzesła. (Francuzczyźnie trzeba było, *entre nous soit dit*, dać za wygrane, gdyż byłiby mnie wydrwili niemilosiernie).

— Cóż to za mina? — przerwie „Szpigelberg.” — Czekajcie-no; on coś wie!

— Wiem, że to wasze domino synpie się pod stoł na dwa moje słowa.

— A te są?

— Mam... milion!

Wesoły chichot zagłuszył lapidarną odpowiedź. — Śmieiecie się, a ja odkupuję dyrekcję; niech mnie kosztuje co chce.

— Na honor, nie żarty. Mam milion. Na „Castrum” stawiam nowy teatr; wszystkich was angażuję, a gaże podajam. Znajcie pana!..

Nastąpiła cisza, jakby mak siał. Nuż spoglądając to na siebie, to na mnie, a w tych spojrzaniach wyczytałyby krótko, węzłowato: „Oszalał!” „Ustydzał.” „Lin” mruknął do „Wileczka”: „Narwany był zawsze. — Szkoda chłopca!..”

Irytacja moja wzmagła się. — Ażebyście się przekonali, że to co mówię, mówię przy zdrowych zmysłach, dodaje: Pałac w Lizbonie; drugi w Oporto; plantacje na wyspie *Madeira* i na *Azorach*; wille na hiszpańskiej *Mallorce* i *Menorce*; pięćkroćstoty-

sięcy w portugalskich *milreisach*. Wszystko zawdzięcam mojemu talentowi i famie... A co?!

Wyrecytowane szczegóły nie tylko niebyłyby przekonany oniemiałej grupy, lecz prawdopodobnie byłyby ją zniewoliły do wśladania mnie przemocą do dorozki i ostawienia „pod obserwację”, gdyby nie *Wachs*, odwieczne teatralne *fac-tum*, które impetem wpadłszy do kawiarni, zawołało:

— Aj! Aj!.. Co za wiadomość!.. Nie ma tu pana — Jest! — Był pan już w w policy?

— Byłem.

— I pan już wszystko wie?!

— Wiem.

— Proszę panów... A ganze portygalsysche *Milion!*

Zerwali się z siedzeń; domino pospytało się po podłodze.

— Gadał *Wachs*!!!

— Nu, co tu gadacz!.. U w zagranicze — jakiś graf general zapisał panu w testament: a ganze *Milion!*

— Może to jaka zмова?

(C. d. n.)

watpie o znaczości intencji ks. metropolity jak i ks. biskupów przemyskiego i stanisławowskiego, tudzież rektoratu seminarzyckiego — i wina to autora artykułu *Miru*, że kardynała nazwał o-koliczność, od której są daleko kardynalniejsze, a nawet w całej pełni kardynał. I jeżeli w tej sprawie, co do kardynałów istotnie niedostatków gr. kat. seminarium lwowskiego, jeszcze głos zabieramy, to nie w tem przypuszczamy, że wypowiemy jakieś, dla naczelników gr. kat. kościoła halińskiego niepodzielane, całkiem nowe odkrycia i pomysły, ale że spełniami wyrażone nam życzenie duchownych ruskich, którzy uznając niepodobieństwo podnoszenia tej, prawdziwie pięknej sprawy w pismach ruskich, do nas się udają o pomoc, której odmówić nam nie wolno, a która i dla naczelników gr. kat. kościoła może być przysługą.

Korespondencje „Gazety Narodowej“.

Wiednia d. 20. czerwca.

** Charakteryzując przed kilku tygodniami rozpoczynający się wtedy na dobre ruch przed-wyborczy, mianowicie liberalny, niemiecki, wy-rzaliśmy wątpliwość o możliwości połączenia w jedno stronnictwo zorganizowane wszystkich kie-runków, które się wtedy zmanifestowały. W miarę tego, jak różne kierunki przybierały po-stać wyraźniejszą przez mowy programowe kan-dydatów i przez wyniki wyborów w okręgach po-szczególnych powątpiewanie to wzrastało i odpo-wiedni znalazło wyraz w listach naszych. Dziś stoimy w przededniu rozstrzygnięcia ważnej kwe-stji, czy istnieć będzie dalej połączone a le-wica, czy też istnieć przestanie; a wszelkie widoki przemawiają zatem, iż ewentualność druga nastąpi, iż lewica przestanie być połączone a rozbić się co najmniej na dwie części.

Nova Presse, która dotychczas ciągle nawoływała do jednności i w desperacji, w ton płaczliwy, wpadała na samą myśl o rozbiću się le-wicy, która z enfazją niedawno głosiła, że sto trzydziestu, jak jeden mąż, stanie w zwartym szeregu przeciwko hr. Taafemu, dziś już nie może zaprzeczyć spełnionemu prawie faktowi. Dziennik ten stawiał zawsze walkę przeciwko hr. Taafemu i gabinetowi na pierwszym planie jako zadanie lewicy, tak iż chwilowo wystąpienie to przybrało nawet charakter czysto osobisty. Nie jednokrotnie można było spotkać się z fra-zezem: inne ministerstwo przeprowadziłoby to, lub owo, w tych dążeniach poparliśmy inne ministerstwo, ale hr. Taaffe — nie poprzemy; jego gabinet musi naprzód upaść, a dopiero mo-żna rozwinąć działalność polityczną.

Nie wątpimy, iż odzywając się w ten spo-sób *Nova Presse* była wyrazem różnych przy-wódców lewicy, dla których kwestja zmiany gabinetu była i jest czysto osobistą. Nie posa-dzamy pańów tych o ambicje osobiste. Broń Boże! Im się tylko zdaje, że oprócz nich nikt nie jest w stanie kierować nawa państwową. Tylko że ci panowie, a z nimi, ich organ szaco-wny pomyłkę fatalną popełnili przypuszczaniem, iż obalenie gabinetu jest programem politycznym, lub starczy za takowy, tak iżby mogło być pod-stawą do tworzenia stronnictw politycznych.

Nowej Presse też się zdawało, i dotychczas zdaje, że dajęcianacjonalom chodziło jedynie o zmia-nę nazwy klubu. Przeczyła temu stanowczo, iżby ich dążenia były inne niżeli lewicy całej w o-góle; wspólna działalność przedwyborcza w Cze-chach, potwierdzająca pozornie zapatrywanie to, a jedynie kandydatura i wybór Pickerta przeciwko Herbstowi, kłam mu zadała.

Otóż teraz jeden z prowincjonalnych orga-nów prasowych dajęcianacjonalów, *Reichenberger Ztg.* w sposób jasny, nie pozostawiający pod tym względem wątpliwości żadnej, zapatrywanie to zbija. „Nie możemy — powiada organ rzeco-ny — zadowolnić się prostą zmianą nazwy „po-łączona lewica“ na „klub niemiecki.“ My żąda-my radykalnego, bezwzględniego przedstawiciel-stwa narodowych naszych interesów, a tego się spodziewać nie możemy po stronnictwie, które nie może i, co wyraźnie dodajemy, nie powinno na swanku wystawić swojej zdżności do rządze-nia (*Regierungsfähigkeit*). Nie mamy pretensji do tych posłów z lewicy, którzy nie wstąpią do klubu niemieckiego, ale niech nie przeszkadzają u-tworzeniu takowego. Liczba posłów wybranych na podstawie programu naszego wystarcza, aby utworzyć stronnictwo samodzielne, a głównym warunkiem bytu tego stronnictwa jest wolność akcji, której nie mieliby, wchodząc w skład po-łączonej lewicy. Umiaarkowane żywioły lewicy wstrzymywałyby zawsze tych, którzy śmiało na-przód chcą postępować, a to byłoby przyczyną ciągłych starć. Lewica uniknie odpowiedzialności, gdy narodowcy niemieccy utworzą stronnictwo o-sobne.“

Takie jest mniej więcej rozumowanie *Rei-chenberger Ztg.*; przynajd należy, iż ono stawia kwestję jasno, a niewątpliwie jest wyrazem gro-na dajęcianacjonalów, którzy wezmą udział w ju-trzejszej konferencji. O pogodzeniu ich z kierun-kiem, reprezentowanym przez Chlumetzkiego, lub choćby Herbst, oczywiście mowy być nie może. Po zaprodukowaniu swych kolosalnych zapasów wymowy, wiedzy, charakteru itd., o których się zawsze z przyjemnością rozpisuje *Nova Presse*, rozjadą się zapewne uczestnicy zjazdu jutrzejsze-go na dwie strony.

Parlamentowi przyszłemu zaś należy przy-gotować się na „knotziady“ w wydaniu nowem, znacznie pomnożonem. Gabinet hr. Taaffe go z pe-wnością nie ma przy czynny obawiania się wybu-chości szowinizmu niemieckiego. One żywioły u-miarkowane skłonniejsze do pojednania poczyni-muszą, tem bardziej, że narodowe żywioły na-prawicy nie będą miały przyczyny polemizowania z panami Knotzem, Pickertem *et consortes* w tym samym tonie, w którym tamci przemawiać będą.

Nie mogę zakończyć listu niniejszego, nie zaprotektowawszy przeciwko pomyłce fatalnej, która, czy to z winy cebera, czy też z przyczy-ny nie dosyć wyraźnego pisma zakrada się do listu z d. 17. b. m. Napisałem: „czemuż wobec tak pięknych zamiarów porzucano projekt zja-ku we Lwowie i w Krakowie“; wyraz podkre-słony wydrukowano: p o r z u c a n o, co oczywi-ście daje sens zupełnie przeciwny. Zresztą z ko-ściwego ustępu mógł się domyśleć czytelnik, iż jesteśmy stanowczo za zjazdem, który dziś uwa-żamy za niezbędny, a porzucenie projektu tego uważalibyśmy za wielki błąd polityczny i takt-y-czny.

P. S. Późno wieczorem dochodzi nas wia-do-mość, iż na dzisiejszej konferencji posłów, przy-znających się do kierunku niemiecko-narodowe-go, na którą przybyło przeszło 20 posłów, sta-nowczo przyjęto projekt utworzenia klubu nie-mieckiego na podstawie programu wielokrotnie ogłoszonego. W program ten wchodzi, jak wiadomo, wyłączenie Galicji i Dalmacji ze składu krajów reprezentowanych w Radzie państwa.

Przegląd polityczny.

Lwów d. 22. czerwca.

(Zakaz rządu rosyjskiego zbierania składek na pogorzelców grodzieńskich. — Dalsze napasły na prof. ks. Ogonowskiego z powodu usiłowań około zachowania czystości jez. rusk. — Zjazd posłów, stan-owkich mających opozycję w Radzie państwa. Praw-dopodobny rozłam na trzy stronnictwa. Konfe-rencja reprezentantów „ostrzejszego tonu“. Urze-dowy komunikat z ich narad. — Program posłów radykalnych w Izbie francuskiej wobec zbliżają-cych się wyborów na podstawie nowej ustawy wy-borczej. Spór o termin wyborów. — Ze Wscho-dniej Rumelii. Wicherzenia Bułgarów. Zamach na konsula rosyjskiego. — Ekspedycja rosyjska na półwysp Bałkański dla zbadań i rozwinię-cia fortyfikacji bułgarskich).

Hiobowa wieśdo rozszła się po całej krainie polskiej: Grodno, jeden z najstarszych i najbogat-szych grodów Litwy, legło w gruzach i popiołach, strawione ogniem, który trzy czwarte części miasta obrócił w pył...

Kilkanaście tysięcy ludzi znalazło się bez da-chu — kilkunastu tysiącom zabrakło nagle po-wszedniego chleba. Pisma warszawskie zanie-szają codziennie straszliwe opisy spustoszenia i nędzy, jaka zapawała wśród ludności gro-dzieńskiej, a świadkowie naoczni opowiadają, że od tych opisów straszniejsza jeszcze jest rzeczy-wistość. Bezradni wobec grozy nieszczęścia otwo-ry rodzin złorzeczą nienawistnemu losowi, któ-ry chroni od zagłady miasta zepsuła, a karze sprawiedliwych i przed Panem chodzących — matki rozpaczone kłają, w wyschłych piersiach nie znajdują pokarmu dla niemowląt.

Nad nieszczęściem Grodnian ulitowali się ludzie dobrej woli i serc dobrych i roniąc łzy współczucia, zaczęli zbierać między sobą składki, mówiąc: Pomóżmy nieszczęśliwym i nie dajmy zaginać starożytnemu miastu.

Nad nieszczęściem Grodnian ulitowali się ludzie dobrej woli i serc dobrych i roniąc łzy współczucia, zaczęli zbierać między sobą składki, mówiąc: Pomóżmy nieszczęśliwym i nie dajmy zaginać starożytnemu miastu.

I wejrzał Pan łaskawie na pocziwe usiło-wania ludu swego. Zapal szlachetny ogarzał wszystkie serca i była nadzieja, że straszliwość klęski przynajmniej złagodzona zostanie w pe-wnej mierze. Z szlachetną pomocą pospieszyła pierwsza Warszawa, wiecznie żywa i nieustanna o-fiarnością dla narodu żyjąca stolica Polski.

Atoli jeszcze się nie rozeszło po kraju echo nawoływania do niesienia pomocy, alści władze moskiewskie — jak donosił *Dziennikowi Poznań-skemu* dobrze informowany korespondent warszawski — zakazały pismom zbierania skład-ek, zabraniając równocześnie nawoływania do ofiarności.

Zdaje się to być niepodobne do wiary, a je-dnakże jest prawdziwe, niestety! Trudno przy-puścić, aby chodzący w tym wypadku o stawienie zapyros miłosierdziu ludzkiemu, jako takiemu.

Wszakże byłaby to znaczna ulga dla rządu, który w nieskończonej swojej łaskawości raczył ofiaro-wać dla pogorzelców grodzieńskich aż — 500 ru-bli!

Nie o miłosierdzie też samo chodziło tym, co wydali zakaz zbierania ofiar. O to szło, o co zawsze idzie...

To był istotny powód — innego zresztą tru-dnoby przyszło się doszukać — to była przyczy-na wydanego przez rząd moskiewski zakazu zbie-rania składek na ofiary pożaru w Grodnie, który zresztą został rychło cofniętym. Pozostawiono tylko w mocy wskazówkę urzędową, udzieloną pi-smom warszawskim, aby zbierając składki, nie zachęcały zbytnio do nich i w ogóle nie rozpi-sywały się — nawet o samym pozarze!!!

Wspomnieliśmy już, co tutejsze *Słowo* wypo-wiadało o znanym wyjaśnieniu dr. Emiljana Ogonowskiego, co do udziału jego w deputacji do Wiednia — obecnie organ „Ruskiej Rady“, w tym razie organ tychże samych rosyjskich dą-żeń. *Nowej trołom* napada na dr. Ogonowskiego mimo pokory jego i zarazem dozwala wejrzeć nieco w stan tej sprawy tyle ważnej dla naszych ruskich stosunków.

„Nikt się nie spodziewał, aby dr. Ogonow-ski z tak niepowważadliwą otwartością stwierdził fakt, że będąc w Wiedniu w deputacji antyeju-dyckiej, występował tam jeszcze i w innym cha-rakterze, tj. jako delegat narodowy. Oto nam szło właśnie. Widocznie, głosowniem i frazesami dr. Ogonowski nie mógł wykazać swoich opinii, a raczej opinii swojej partji; tylko, jak to jest ich zwyczajem, przedstawił ową „dziwaczną mie-szaninę językową“ w niebezpiecznej obsłone „ję-zyka moskiewskiego“, aby w ten sposób cel swój osiągnąć.

Nie mając pod ręką oryginalnego listu dr. Ogonowskiego, jesteśmy zniewolnieni uznać za prawdę to, co mowi on sam, jako autor. Ale i jego oświadczenie uzasadnia prawdziwość nasze-go doniesienia, wydrukowanego w przedostatnim numerze. Być może, że cytowane przez nas szczegóły są odmiennie od wypowiedzianych przez dr. Ogonowskiego, wszystko to jednak nie zmie-nia rzeczywiście prawdy.

„Prawdowy bieg manipulacji zniewolił mi-nisterstwo do zażądania od p. Jana Gołowackiego, redaktora „Dziennika ustaw państwowych“ aby usprawiedliwił język używany przez siebie we wszystkich przekładach papierów, wychodzą-cych z Wiednia. Ale nie koniec na tem. Poleceno i innym osobom, posiadającym język galicyj-sko-ruski, aby ocenili usprawiedliwienie złożone przez redaktora „Dziennika ustaw państwowych.“

„Wierzymy zresztą, że dr. Ogonowski w pi-sanie swojem, przedstawionem ministrowi, nie za-żądał otwarcie oddalenia dzisiejszego redaktora „Dziennika ustaw państwowych“, ale twierdził coś podobnego można tylko wobec tych, co nie rozumieją jego zamiaru. Powiedzieć: „Dziennik“ w obecnej redakcji jest pod względem językowym niezrozumiały, znaczny, pośrednio żądać oddalenia jego redaktora, p. Gołowackiego.“

W sobotę odbyły się we Wiedniu trzy zgro-madzenia posłów niemieckich, którzy wedle do-tychczasowego składu stronnictw w Izbie posłów Rady państwa tworzyliby mieli klub zjednoczonej lewicy. Na zebraniach tych zachował się już wy-raźnie rozłam stronnictwa tego na trzy odrębne partje, tak iż pewnym się być wydaje, że lewica w dotychczasowej swej postaci nie pojawi się już w nowej Izbie. Nie od dzisiaj zresztą dają się spostrzegać w łonie opozycji trzy różne wybitne kierunki, rozrywające tyle pożądane dla niej „zje-dnoczenie“.

Jedni członkowie lewicy stoją twardo przy dotychczasowym standardzie, i ci tworzą bezwą-tnie klub niemiecki-liberalny. Drugi zajądają się w opozycji znacznie dalej, a prze-ciwni prawdy autonomicznego i dążeniem do przy-narodowości do wyzwolenia się z pod prze-wagi niemieckiej, zakładają klub niemiecki-o-na-r-o-d-o-w-y. Jest to frakcja Pickertów i Knotzów — meżów *der scharfren Tonart*, rekrutujących się głównie z Czech północnych i Styrii. Inni wre-szcie, zajmujący prawe skrzydło w obozie lewi-

cy, złączyć się mają również w osobne koło — Niemców konserwatywno-liberalnych.

Rozłam ten nie przybrał na się jeszcze szat rzeczywistości, ale prawdopodobnie niebawem zo-stanie dokonany. Po sobotnich obradach po-szczególnych tych frakcji nastąpiło wczoraj wal-ne zgromadzenie wszystkich posłów opozycyj-nych, z którego nie mamy jednak jeszcze do-tychczas sprawozdania. Z sobotnich zebrzań naj-ciekawsza była konferencja reprezentantów „o-strzejszego tonu“, która trwała kilka godzin. U-dział w niej wzięli następujący posłowie: Wei-loff, Magg, Foregger, Kraus, hr. Attems, Der-schatta, Ausserer i Heilsberg ze Styrii; Hall-wich, Meissler, Knotz, Steiner, Baeruther, hr. Boos-Waldeck, Prade, Strache i Pickert z Czech; Riehter, Furtmüller i Pernerstorfer z Austrii Dol-nej; Wenzliczka z Morawy; Fuss ze Szlaska; Steinwender z Karyntji; Angerer z Tyrolu.

Zgromadzeni uchwaliли ogłosić następujący urzędowy komunikat:

„Po wyczerpującej naradzie konferencja partji postanowiła, wnieść na ogólnem zgromadzeniu utworzenie klubu niemieckiego na podsta-wie programu, którego główne zasady przyjęte zostały przez większość partji przy poprzednich okolicznościach. Wśród obrad objawiła się żywa dążność do utrzymania jednności stronnictwa, przyczem wyrażono oczekiwanie, że reszta człon-ków partji zgodzi się na zasadnicze stanowisko wnioskodawców.“

Ze względu na niedalekie wybory we Francji na podstawie nowej ustawy wyborczej, zwołała lewica radykalna Izby francuskiej członków swo-ich na naradę. Zebrało się przeszło 120 deputo-wanych, między nimi przewodząca partji Clemen-ceau, tudzież najwybitniejsi jej członkowie. U-chwalono następujących sześć punktów progra-mowych: 1. Porzucenie ekspedycji kolonialnych. 2. Wybór wszelkich ciał ustawodawczych, a więc i senatu za pomocą powszechnego głosowania. 3. Reforma ustawy podatkowej i wprowadzenie podatku dochodowego. 4. Trzyletnia służba wojskowa. 5. Rozdział kościoła od państwa. 6. Wolny handel.

Znaczna część posłów republikańskich w Iz-bach francuskich postanowiła zalecić rządowi dzień 16. sierpnia, jako termin wyborów po-wszecznych. Stronnictwo nieprzejednanych po-stępuje jak najgwałtowniej przeciwko tak wczoraj-szemu terminowi, chcąc go odsunąć jak najdalej, spodziewając się bowiem, że przy dłuższem trwa-niu agitacji wyborczej zdolają uzyskać większą liczbę zwolenników. Za terminem wcześniejszym przemawia *Republique Francaise*.

Ostatnie zarządzenia generał-gubernatora Ru-melii Wschodniej, Gawriła baszy, wymierzone przeciwko radykałom bułgarskim, wywołały wśród tych ostatnich wielkie rozgoryczenie. Czynią oni wszystko, aby się tylko zemścić. Tak n. p. za-łożyli nowy dziennik, skrajnie opozycyjny, pod t. *Borba*, a do redakcji tegoż powołali urzędników, suspendowanych przez rząd na podstawie kom-promitacji politycznej. Wszystkim wyższym urzę-dnikom, którzy trzymają z rządem, przesłano li-sty z pogroźkami, a nawet — rzecz niepodobna do wiary i rodzajem przypuszczenia, że cała ta hi-storyja jest jedną wielką fintą państwową — usiłowano podobno wykonać zamach na życie ge-neralnego konsula rosyjskiego, Sorokina, który na podstawie wyższych instrukcji usunąć się miał od wicherzeń narodowo-bułgarskich. Sprawca za-machu został uwięziony.

Polit. corresp. dowiaduje się ze źródła wiarodnego, że rząd rosyjski wysłał na półwysp Bałkański komisję wojskową pod przewodnictwem b. ministra wojny w Bułgarii, Sobolewa, i jen. Kuropatkina celem zbadania stanu obecnego i rozwinięcia fortyfikacji bułgarskich. Pismo wspo-mniane nadmieniam, że ekspedycja ta stoi w ścis-łym związku z przesileniem gabinetowem w Anglii i prawdopodobnem zbliżeniem się tej o-statniej do Niemiec.

Sprawy autonomiczne.

Rząd udzielił z fundusów zapomogowych za-siłki na roboty publiczne następującym powiatom, dotkniętym zeszłoroczną powodzią: 1) Brzozów: 2500 zł., a to na dalsze roboty około zabezpiecze-nia brzegów Sanu w Ruskiej wsi 500 zł., na na-prawę drogi Izdebnik-Nozdrze 500 zł., na rekonstrukcję drogi Dynów-Lipnik-Jawornik 1500 zł.; — 2) Jasło: 5000 zł., a to na roboty około regulacji Wisłoka 3000 zł., na budowę drogi powiatowej przez Wieszniów i Sznarnowo ku gościńcowi Wiele-polskiemu 2000 zł.; — 3) Kałusz: 1500 zł. na rekonstrukcję drogi Wojniłów-Zurawno; — 4) Nowy Sącz: 3000 zł. na rekonstrukcję drogi strategicznej ze Starego Sącza do Pivniczej; — 5) Przemysł: 2500 zł. na rekonstrukcję drogi Nienadawa-Iśkan; — 6) Rohatyn: 3500 zł., a to na budowę dróg z Bursztyna do Łopuszny 1500 zł., na rekonstrukcję drogi z Rohatyna do Żuraw-na 2000 zł.; — 7) Ropczyce: 3000 zł., a to na rekonstrukcję drogi z Sędziszowa do Kolbuszo-wej 1500 zł., na zabezpieczenie brzegów Wiele-pelki 1500 zł.; — 8) Rzeszów: 4000 zł., a to na wały ochronne w Jasionce 2000 zł., na rekon-strukcję dróg z Jawornika z jednej strony ku Łań-cutowi, a z drugiej ku Dynowi po 1000 zł.; — 9) Stare miasto: 1500 zł. na dalsze zabezpiecze-nie brzegów Niedzielniarki 500 zł., na budowę drogi powiatowej z Tarszowa do Tychej 1000 zł.; — 10) Strzyż: 1500 zł. na rekonstrukcję drogi ze Strzyża do Żurawna; — 11) Wadowice: 4000 zł., a to na zabezpieczenie brzegów Skawy 1000 zł., na rekonstrukcję dróg: Brzeźnica-Czernichów, Kalwaria-Skawina, Kalwaria-Brzezina i Spytkowce-Wisła 3000 zł.; — 12) Wieliczka: 3000 zł., a to na budowę dróg z Wieliczki na Świątniki do Myślenic 1500 zł., na rekonstrukcję dróg: Dob-czyce-Niezdów i Dobczyce-Szczercze 1500 zł.; — 13) Zydaczów: 3000 zł., a to na naprawę drogi Mikołajów-Rozdół 500 zł., na rekonstrukcję dróg Mikołajów-Komarno i Zydaczów-Chodorów po 1000 zł., na rekonstrukcję drogi z Żurawna do Rohaty-na 500 zł.

W uzupełnieniu wiadomości z obrad i uchwał krajowej komisji dla spraw przemysłowych, podajemy, że budżet komisji na rok 1886 przedstawia się jak następuje: Szkoły przemysłowe i warsztaty na-ukowe: szkoła sycerska w Zakopanem 1000 zł., szkoła koronarska w Zakopanem 2000 zł., szkoła koronarska w Kańczudzie 1.050 zł., szkoła kolodziejsko-bednarska w Kamionce 2.600 zł., szkoła kolodziejska w Toustem 900 zł., szkoła koszykarska w Jarosławiu 100 zł., nankowy war-stat tkacki w Koszowie 960 zł., nankowy war-stat tkacki w Białowej 840 zł., warsztat tkacki w Jasle 1.890 zł., kursa robót kobiecych w Kra-kowie 500 zł., seminarjum żeńskie w Krakowie 300 zł., fundusz rezerwowy na cele szkolne, wy-dawnictwa i t. p. 1.500 zł., stypendja 5.000 zł., inne środki popierania przemysłu 2.000 zł., se-krretarz komisji krajowej 1.400 zł., razem 23.880 zł. w. a.

Z ważniejszych pozycji, szczegółowo w bu-

dziecie niewymienionych, podnieść należy, że u-chwalono na szkolki koszykarskie w Jasle 200 zł., w Ulanowie 86 zł., dalej dla jednego ucznia szkoły stolarskiej w Przemysłu stypendjum 240 zł., a pannie Fuchs, uczennicy szkoły dla prze-myślu artystycznego we Lwowie 180 zł. Na za-kupno oryginalnych modeli w Szwecji, dokąd wysłano kosztem kraju p. Siedmiogóra, celem ob-oznajomienia się z systemem nauczania dzieci zwy-klých robót ręcznych, który polega na tem, że w przeznaczonych godzinach chłopaki strugają zwy-klými narzędziami najwykreszając a użyteczne przedmioty, uchwalamo 200 zł. Wreszcie dla szko-ły w Mikulińcach przyznano 100 zł. na zakupno narzędzi dla nauki robót ręcznych.

Z uchwał ważniejszych wspomnieć należy, iż komisja postanowiła wybrać stałą subkomisję wy-nawczą z członków we Lwowie przebywających. Do komisji tej wybrano pp. Wł. hr. Dzieduszy-ckiego, dr. Werzeszyńskiego i Wierzbickiego Lud-wika, i jako zastępców pp. Schellenberga i dr. Orleckiego.

W skutek prośby gminy m. Krakowa o sub-wencję dla nowo organizujących się szkółek rzemie-slniczych, na które sama gmina wydała 8.000 złr., postanowiono udać się do Wydziału krajowe-go, by wstawił w tegoroczny budżet 1.500 złr. na cel powyższy.

Bezrobocie w Bernie.

Od wtorku rana panuje złowroga cisza w fabrykach stołecznego miasta Morawy, a pilny lud, który je przedtem ożywił, włoży się leni-wie po ulicach. Pięćdziesiąt dziesięć zakładów, które zwykle około 8.000 robotników zatrudnia, zastanowiło pracę, a nikt nie umie dziś powie-dzieć, kiedy na nowo podjęta zostanie.

Strejk, który rozpętał się nagle w poniedział-ek wieczorem tkackie berneński, rozszerzył się gwałtownie pomiędzy resztą robotników. Tylko dziesięć fabryk z zakresu przemysłu tkackiego uchroniło się przed zmwą. Właściele tych fa-bryk wyznaczyli już przed kilku laty w drodze obopólnego porozumienia czas pracy dziesięcio-godzinny i wyższą płacę.

Wybuch zmowy zaskoczył tak sfery rządowe, jak fabrykantów zupełnie niespodzianie, a nie-przygotowani byli na to prawdopodobnie również i przewodcy zarówno stronnictwa umiarkowane-go, jak i radykalnego. Nic gnie wskazywać, że z-mowa między berneńskimi tkaczami jest w toku, chociaż wszyscy od dawna już wiedzieli, że złe stosunki robocze w Bernie, przedtęć czy później znajdą swój wyraz w powszechnym ruchu z po-wołu płacy. Sądono jednak, że musiano by zorga-nizować formalnie strejk i nie ufano zbyt w jego skuteczność, gdyż przypuszczano, że do agi-tacji dadzą się wełnagąć tłumy robotników nieukwalifikowanych, indyferentnych, rekrutują-cych się przeważnie z okolicznej ludności wiejskiej.

Teraz pokazało się, że właśnie ci robotnicy wywołali ruch między resztą, a przedewszystkiem kobiety, które domagały się najnatarczywiej re-gulacji płacy. Berneński strejk z r. 1886 nie zo-stał stworzony przez socjalną demokrację i nie jest on płodem ruchu towarzysztw roboczych, albo sztucznej agitacji, jest on tylko objawem kwestji żołądkowej. Wielka zmowa robotników tkackich w Bernie, która rozpoczęła się d. 21. czerwca 1876, a więc właśnie dziesięciolecie rocznica, w którym wzięło udział 18.000 robotników, była dziełem ówczesnego ruchu towarzysztw roboczych. Zmowa ówczesna, największa ze wszystkich do-tychczasowych austriackich, była zupełnie zorga-nizowana i ze skutkiem przeprowadzona; ucie-szenie jej otrzymywali wsparcie od reszty ro-botników, a cała agitacja zmierzała tylko do uzy-skania wyższych płac w drodze legalnej. Obecny zaś strejk tkackich robotników austriackiego Ma-nchestru nie miał jasno wytkniętego celu i w tem było całe niebezpieczeństwo. Podczas gdy przed dziesięciu laty ingerencja władz nie była potrze-bna, obecnie pojedyncze ulice Berna podobne były wieczorami do obozów wojennych.

Powód, który wywołał rozruchy, jest nastę-pujący: Robotnicy sądzili, że odgad tylko 10 go-dzin pracować będą. Gdy im powiedziano, że u-stawa normuje 11-godzinny dzień roboczy, a pau-zy nie będą w dzień roboczy wliczane, że będą 12 1/2 godzin w fabryce przebywać, — żądali po-czątkowo zniesienia pauz, a gdy przedsiębiorcy trwali przy zachowaniu pauz, gdyż w przeciwnym razie niechętni mogą pracy zaprzestać, rozpoczę-ły się rozruchy. Robotnicy sprzeciwiali się dla-tego zachowaniu pauz porannych i wieczornych, bo obawiali się, że wielu robotników przeznaczać będzie pauzy na pracę, i w ten sposób przedtę-j jedenaściodzinny maksymalny dzień roboczy o pół godziny.

Obecnie, gdy ukończo się niesłychane wzbu-rzenie, które w Bernie od ostatniego wtorku pa-nowało, i gdy należy się spodziewać, że spokój już nie będzie zakończony, możemy podać kilka szczegółów, które w namietnym wirze wypadków zostały przeoczone.

Burmistrz miasta Berna kazał poprzyćlepić d. 20. b. m. na rogach ulic następujące obwie-szczenie:

„Dla ukończenia rozruchu, który się objawił wśród robotników przemysłu towarów wełnianych w Bernie i dla połozenia tamy przerwaniu prze-cież pracy, omawiałem z pracodawcami tego prze-myślu kwestję ustanowienia ogólnego czasu pra-cy, i osiągnięciem następujące rezultaty:

„Zaczawszy od d. 22. czerwca br. na prace tygodniową trwać w poniedziałki od godz. 7. ra-no do 6. wieczorem z jednogodzinną przerwą w południe, a zatem 10 godzin; w wtorki, środy, czwartki, piątki od godz. 6. rano do 6. wieczo-rem z przerwą jednego kwadransu na śniada-nie i całogodzinną w południe, a zatem dziennie 10 1/2 godzin; w soboty od godz. 6. rano do 5. popołudniu włącznie z czasem, potrzebnym do o-czyściwania maszyn, z kwadransową przerwą na śniadanie i jednogodzinną w południe, zatem 9 1/2 godzin.

„Godziny dodatkowe, o ile na nie ustawa pozwala, będą osobno płacone.

„Oczywiście nie zmieniają się przez to w ni-czem określenia ustawy z d. 8. marca 1885 i rozporządzenia ministerjalnego z 27. maja 1885 o czasie pracy.

„Regulamin fabryczny zostanie w jak naj-krótszym czasie ogłoszony.

„Wzywam lubiących spokój robotników, któ-ry byli do ostatnich czasów w dobrym porozu-mieniu z swymi pracodawcami, by w swym włas-nym interesie pracę na nowo rozpoczęli, ażeby oni i ich rodziny wskutek dalszej przerwy pracy nie popadli w nędzę, i przestrzegam ponownie przed zaburzeniami, gdyż powaga ustawy musi być z bezwzględną surowością strzeżona.“

Na życzenie dyrekcji berneńskiej policji śle-dzili policjanci antiesmieckiego agitatora, mecha-nika Schneidera, który 19. bm. do Berna przy-był. Aresztowano go na dworcu w chwili, gdy

chciał z Berna odejść. W policji uniewinniał się Schneider, że przybył do Berna jako kore-spondent dziennika *Vaterland* i jako taki konfe-rował z hr. Beleredim, właścicielem-wspólnikiem tego dziennika, gdyż rozruch — zdaniem Schnei-dra — wywołany został przez „semitów“ dla obalenia ministerstwa. Schneidra wypuszczono.

Kronika miejscowa i zamiejscowa.

Lwów d. 22. czerwca.

* Stan powietrza. Obserwatorium szkoły po-litechnicznej donosi:

Dwa ostatnie dni były pogodne przy zmien-nym stanie nieba, wczoraj nad wieczorem powstał silny wiatr zachodni, niebo pokryło się chmurami, lecz deszczu nie było. Średnia temperatura so-boty była 15°, niedzieli 18°, najwyższa wczoraj 26°, najniższa dziś w nocy 13°, C.

Prognoza na dobę następną od 12. godz. w południe 22. czerwca: Przy wietrze o zmien-nym kierunku od NE do SW i średniej tempera-turze czerwca 16°, stan nieba i wilgoc powietrza zmienne, opadu nie ma, co najwyżej nieznaczny.

* Arcyksiążę Rajner przybył do Lwowa i za-mieszkał w Hotelu Żorża.

* P. Karol Lidl, wiceprezydent lwow. sądu karnego mianowany został wiceprezydentem tu-tejszego sądu apelacyjnego. Z powodu tego no-minacji prokuratora państwa z p. Szymonowiczem na czele, złożyła dziś p. Lidlowi swe gratulacje. Następnie wszyscy urzędnicy sądu karnego ze-brali się w sali obrad, pysznie udekorowanej, gdzie radca p. Mogilnicki imieniem zgromadzo-nych złożył p. Lidlowi gratulacje, a zarazem go pożegnał. O godzinie 11. w południe składał mu życzenia cały personal sądu cywilnego pod prze-wodnictwem prezdynta p. Piątkowskiego.

* P. Joachim Dziedziński, radca wyższego sądu we Lwowie, mianowany został radcą dworu i po-wołany do trybunału administracyjnego.

* P. dr. Wawrzyniec Żmurko wybrany został dziś rektorem tutejszego uniwersytetu na rok 1885-6.

* Z uniwersytetu. Wykład habilitacyjny z hi-storyi powszechnej dr. Ludwika Finkla odbędzie się we wtorek d. 23. czerwca o godzinie 12. w południe.

+ Ś. p. Bogusław Łubiński, długoletni poseł na sejm prowincjonalny i sejm pruski, szanowany powszechnie obywatel, zmarł po długiej i ciężkiej chorobie w Poznaniu. Ażkoćwielki zgasł ś. p. Bo-gusław w ostatnich latach usunął się z powodu słabego zdrowia od prac publicznych, to jednakże pamięć jego długo żyć będzie, gdyż jako reprezen-tant praw naszych i jako obywatel brał czynny udział we wszystkich pracach ogół i dobro publi-czne obchodzących. Przemawiał kilkakrotnie na sejmach prowincjonalnych i w Berlinie, stojąc twardo i zasadniczo przy prawach naszych i upo-minając się z zapałem o krzywdy, jakich dozna-waliśmy i doznajemy, starał się gorliwie wraz z innymi posłami o uwolnienie braci wielkopolskich ze Sybiru, słowem stawał wszędzie tam, gdzie go powoływał obowiązek obywatelski. Zgon ś. p. po-śła Łubińskiego wywołał wszędzie szczerzy żal i rzetelne współczucie dla ciężko strapionej rodzi-ny. Cześć jego pamięci.

* P. Bauduin de Courtenay, profesor uniwer-sytetu dorpackiego, Warszawiian, nany z prac naukowych, jak donosił *Petersburgski Prao, Wiest*, otrzymał upoważnienie na półtoramiesięczną wy-cieczkę naukową do guberni wileńskiej, kowień-skiej i wuskalskiej.

* P. Ignacy Kruszyński, oficer sądu krajowego wyższego, prosi nas o zanotowanie, że nie po-zostaje w żadnym stosunku z owym p. Kruszyń-skim, którego pociągnięto do odpowiedzialności za wysłanie adresu gratulacyjnego do Petersburga z okazji przyjęcia tamże wiadomych tutejszych prowodyrów moskalkińskich.

* P. Józef Poraj-Majeński, rodem z Krakowa, otrzymał dnia 18. b. m. na uniwersytecie Jagiel-lońskim stopień doktora wszech nauk lekarskich.

* Sobotni rant a JE. państwa Alfredów Poto-ckich zgromadził całą arystokrację tutejszą, szla-chteńską okoliczną, wyższych dostojników, mnóstwo osób przybyłych na wycieczki lwowskie, jednym sło-wem nader liczne grono osób, które do późnej nocy zabawiali się ochoczo i weselo.

Wczorajszy zaś rant u JE. państwa namie-snikowskwa Zaleskich, który był zakończeniem tegorocznego sezonu wycieczek, przemienił się w bal. Po kolacji bowiem rozpoczęły się ochocze tany, które przeciągały się do białego dnia. Miedzy innymi byli obecni: arcyksiążę Rajner, ks. Thurn-T

dnę zmiany i bez żadnych dopisków — cały jednak nakład zabrała c. k. prokuratura państwa. Powody konfiskaty dotąd niewiadome.

*** O zmianie w redakcji „Mira”**, która objął ks. Onufry Lepki, *Nurj Proton* takie wyrażenie zdanie: „Mir otrzymał z góry nakaz zabawy się przez jakiś czas w ruskim patryjcie, aby w ten sposób zjednać sobie czytelników, a później, gdy będą czytelnicy, łatwo będzie wodzić się jezucikami ścieżkami, do celów, wiadomych hr. Potockiemu, księzom Semence i Jackowskiemu, kardynałowi Oczakowskiemu, Jacobiniemu i Ledochowskiemu, ale nieznanym nam, narzędziom tych meżów politycznych, ludziom zwyczajnym... W gruncie rzeczy, nowa ta polityka jest tylko chwilowa, a celem jej naprawienie złego wrażenia, wywołanego przedwczesnym zdemaskowaniem się przez poprzednią redakcję „Mira”. Spodziewamy się zatem, że publiczność ruska zrozumie i nas i nie da się złapać w siatkę, z rzecznictwem na nią zastawioną (!).

*** Petersburgscy pielgrzymi.** O sprawie tej czytamy w *Nurj Protonie*: „Uroczystości petersburskie na cześć św. Kyrila i Metodęgo, zaczynają przynosić już owoce i w Galicji. Dyrektor policji lwowskiej, p. Krzaczkowski, wezwał w tych dniach wszystkich Lwowian, którzy jeździli na wspomniane uroczystości, i ściągając z nich, jak obwinionych, protokoły, na podstawie §. 11. jakiegoś prawa z r. 1854. Po spisanu protokołów oświadczył p. dyrektor niektórym obwinionym, że decyzje a właściwie wyrok, otrzymują na piśmie. Treścią wyroku — jak zapewniał p. dyrektor — ukaranie oskarżonych przez policję aresztom do dni 14. Od wyroku tego można będzie wnieść rekurs do namiestnictwa i ministerstwa, jednakże p. dyrektor policji wątpi o pomyślnym rezultacie rekursu, chociaż fachowi prawnicy utrzymują, że kara może być przez władze jeśli nie uchylona, to przynajmniej zamieniona na grzywnę. Pierwotnie dyrekcja policji zamierzała sprawę te odstąpić sądowi karnemu, gdy jednak w ustawie karnej nie ma przepisu, dotyczącego brań udziału w zagranicznych uroczystościach kościelnych, wzięto więc za podstawę rozporządzenie policyjne z 1854 r., którego §. 11. porzuca karę wszystkich, biorących udział w jakiegokolwiek antyrządowej demonstracji, a w esach policji lwowskiej, uroczystości petersburskie były właśnie taką demonstracją.

O Naumowiczu wspomina *Nurj Proton*. To samo, cośmy już poprzednio podali, że brwi obecnie w Wiedniu, i że zeznanie swoje złożył chce w policji wiedeńskiej. — Rodzina Naumowicza przebywa w Hrubieszowie, w Kongresowie.

*** Wycieczki konne.** Sobotnie wycieczki, jeśli tak można nazwać, były poniekąd „prywatne”, nie ogłoszone ich bowiem publicznie programem i poświęcone były specjalnie pobikom wyższej szkoły jazdy. Były one niejako uctwem dla sportemów, a wśród nielicznych widzów budziły ogromne zainteresowanie. O pierwszej nagrodę stanęli: por. bar. Ennis, por. Nagy, Robitsch i Voigt. Pierwszy pokazał najświetniejsze rezultaty tlesury koni, ale z powodu usunięcia się jego od konkurencji, otrzymał pierwszą premię bar. Nagy, druga (ładny serwis srebrny na czarną kawę) por. Voigt.

W skakaniu o nagrodę przez plot i parkan wzięło udział mnóstwo. Jury uznała, że najlepiej brał przeszkody kapitan Schafgotsche, a dalej p. Rodakowski. Wycieczki sobotnie zakończył bieg myśliwski, który prowadził p. J. Potocki. Pierwszy stanął u mety p. Rodakowski, tuż za nim drugi p. J. Baworowski. W ogóle mało było na przedwczorajszych wycieczkach ożywienia, już z prostej przyczyny braku publiczności.

Wczorajsze natomiast wycieczki konne, jak to zresztą przewidywano, były punktem kulminacyjnym. Cała arystokracja, dość liczny zastęp obywatelstwa okolicznego, a nawet i z dalszych stron kraju przybyło, spora ilość wojskowych, mnóstwo inteligencji miejscowej i tłumy ciekawych widzów złożyły się na imponującą masę publiczności. Szerog powozów zajmowały po większej części panie; łoże, trybuna i parter były niemal pełne, szczególnie tam gdzie „bezpłatne” zaś miejsca wcześniej obsadzone. Jednym słowem zapanował wczoraj na białych Janowskich ruch niezwykły, a kto wie, czy i nieprzeciągający zeszłoroczny. Z wybitniejszych osób zauważyliśmy: pana namiestnika Zaleskiego z rodziną, p. marszałka krajowego dr. Zyblikiewicza, hr. Alfrédów Potockich, ks. Janów Sapiechów, księżstwa Thurn-Taxis, hr. Anersperg, p. Wrotnowskiego, dyr. banku kraj., dalej p. Jana hr. Tarnowskiego z Chorzela, nowo wybranego posła p. Wład. Czajkowskiego, p. Artura Cieleckiego z Porchowej, p. St. Michałowskiego, p. Lewickiego z Bunowa i w. i. o. g. o. g. 1/6 przybył na miejsce wycieczki arcyksiążę Rajner, którego muzyka powitała hymnem, a u wejścia przyjęli dostojnego gościa pp. namiestnik Zaleski i hr. Heydel.

Na wczorajszych wycieczkach znowu świetnie zwycięstwo odniósł hr. Heydel, jego to bowiem konie „Callad” i „Fornarina” zwyciężyły w pierwszym i drugim biegu. W trzecim wygrał „Hetman” p. J. Krzysztofowicza, w czwartym „Waligóra” p. A. Mysłowskiego, a w piątym „Friseur” hr. J. Fürstenberga.

Do pierwszego biegu stanęły cztery konie: „Callad” hr. Heydla, „Viking” Krzysztofowicza, „Waligóra” A. Mysłowskiego i „Giline” K. Ochockiego. Meta 1600 metrów. Zwyciężyła klacz 4-letnia hr. Heydla „Callad”, która przybyła przedzie o pół konia jak „Viking”. Trzecia stanęła u mety „Giline”, ostatni „Waligóra”. Nagroda wynosiła 500 zł. Totalizator nie był nader ożywiły, wygrywającemu zwrócono stawkę.

W drugim biegu o nagrodę cesarza 2000 zł., przy rucie 3200 metrów tr. dwa razy na około toru wystąpiły trzy konie: „Fornarina”, klacz pełna, gniada hr. A. Heydla, „Zobaczmy” 3-letnia klacz kaszt. hr. J. Tarnowskiego z Chorzela i „Rawicz” 4-letni ogier gniady A. Mysłowskiego. Przy pierwszym biegu przodowała „Zobaczmy”, za nią gonili „Rawicz” i a samym końcu „Fornarina”. Koło mety jednak „Fornarina” nie tylko, że dopędziła „Rawicza”, ale i prześcignęła „Zobaczmy” i przodując w drugim biegu na około, stanęła pierwsza u mety, wyprzedzając „Zobaczmy” o długość mniej więcej 15 koni. Ruch przy totalizatorze był znaczny. Na „Fornarinę” postawiono 62 stawek. Za 1 zł. płacono 2 zł.

Ciekawym i zajmującym był bieg trzeci, w którym wzięły udział dwa tylko konie: 4-letni ogier skaro-gniady „Hetman”, własność p. J. Krzysztofowicza i 4-letni ogier gniady p. Ochockiego K. „Zbrucz”. Meta, jak w poprzednim biegu, była 3200 metrów, dwa razy na około. W pierwszym azy oba konie równo, następnie Zbrucz się wysunął początkowo nieznacznie, później silniej, bo o jakich 20 koni i tak minął metę. Teraz jednak poczęł go dopędzać „Hetman”, na chwilę zrównał się z nim, później znowu pozostał w tyle i sądziło, że już zwyciężył, bo jeszcze było tylko jakich 300 metrów do mety; „Hetman” jednak rozochocił się w tej chwili i prześcignął „Zbrucza”, stanął u mety pierwszy, powitany oklaskami zgromadzonych. Totalizator wykazywał stawek na „Hetmana” 39, na „Zbrucza” 49.

Niemniej zajmującym był bieg czwarty „koni pobitych”, a wynik jego zrujnował stawiących. Do biegu mianowano na miejscu cztery konie: „Waligóra” p. A. Mysłowskiego, „Margaritha” p. J. hr. Fürstenberga, „Little-Mary” por. Brücknera i „Niespodziana” p. A. Mysłowskiego. Ufano „Margarithę”, totalizator wykazywał 48 stawek na „Margarithę”, 42 na „Little-Mary” a 6 tylko na „Waligórę”. Początkowo też „Margaritha” wyprzedzała wszystkich, za nią pędziła „Little-Mary”, a „Waligóra” trzecia. W połowie jednak drogi „Waligóra” wysunęła się naprzód i nie dając się już wyprzedzić stanęła pierwsza u mety, druga „Margaritha” następnie „Little-Mary” a w końcu „Niespodziana”. Totalizator wypłacał 15 zł. za 1 zł., była to w tegorocznych wycieczkach najwyższa wygrana.

Do piątego biegu myśliwskiego sprzedawcy klubu jeździeckiego, przy którym nagroda wynosiła 700 zł., z 14 koni mianowanych stanęło 8, a to: „Ladaco” ks. Ponińskiego L. (cena 1000 zł.), „Marocco” por. bar. Giesla (cena 500 zł.), „Wierazulicz” majora H. Polko (cena 1000 zł.), jechał na niej por. Brückner, „Palma” Wł. Micewskiego, prowadzona przez właściciela, (cena 600 zł.), „Beständig” por. Schafgotsche (cena 600 zł.), walczył 5-letni po Australian od Erni maj. hr. Anersperga (cena 1000 zł.), tego samego właściciela „Barometre” prowadzona przez poruc. Lehmana (cena 1500 zł.) i „Friseur” hr. Fürstenberga (cena 1200 zł.), na którym jechał sam właściciel. Totalizator był głównie obsadzony na „Barometre”, a o mało co mniej na „Friseur”. Meta wynosiła 4000 metrów tr. więcej jak półtora raza na około. Przez długi czas pierwszym był „Barometre”, który dzielnie przysiadając płoty, był to bowiem „czepel-chase”, przeszedł wszystkich swych walcowników, przy końcu jednak wysunął się „Friseur” i stanął pierwszy u mety, pozostawiając za sobą rywali „Barometre”. W ciągu biegu „Ladaco” sprawdzając swą werwę, wylamała się z toru, a jeden z koni zrzucił jeźdźcę. Podziwiano powszechnie wspaniałą jazdę p. Wł. Micewskiego, który na „Palma” dokazywał niemałej sztuki przy braniu przeszkód.

Kursa wczorajsze skończyły się wesoło, bo już o godzinie wpół do 7 wieczorem, a powrót do miasta, to były wycieczki powozów, gdyż spieszono się, bo olwiane chmury i gwałtowny wicher zapowiadały niedaleką burzę.

Ogólny wynik tegorocznych tedy wycieczek jest następujący: Cztery razy zwyciężyły konie bar. Heydla, a to dwa razy „Fornarina” i dwa razy „Callad”. Dwa razy zwyciężył „Friseur” hr. Fürstenberga.

Po raz zwyciężyły: „Zobaczmy” Tarnowskiego z Chorzela, „Hetman” J. Krzysztofowicza, „Waligóra” A. Mysłowskiego.

* „Lutnia”, jak się dowiadujemy, śpiewać będzie na festynie urządzić się mającym na rzecz kolonii wakacyjnych. Towarzystwo to, ciesząc się kolonialną sympatią, urządziło własnym staraniem prognozę na powozidni i pomimo dwukrotnego deszczu, przysporzyło na ten cel około 600 zł.; spodziewamy się, że współudział Lutni i tym razem zwabi liczną publiczność.

*** Składka.** Dla schorzałej a pracowitej przemyślnicy po czeladniku rymarskim, obarczonej pięciorgiem dzieci złożyła p. J. R. 1 zł.

*** Gmina m. Krakowa** od roku blisko zaniepokojona została orzeczeniem Rady szkolnej krajowej żądającej zwrotu około 80.000 zł., jako kwoty wypłaconej z funduszu szkolnego krajowego na utrzymanie klas równorzędnych szkół początkowych w Krakowie. Wydatek ten, jak pisze *Czas*, asygnowała Rada szkolna krajowa bez żadnych zastrzeżeń i nie wniósł, czy takowy w drodze zaliczek zwrotnej wypłaca. W roku zeszłym zażądano od gminy m. Krakowa zwrotu całej tej kwoty. Rada miasta powołując się na przepisy ustawy szkolnej krajowej, że już 12 proc. bezpośrednich podatków w gminie m. Krakowa opłaconych na cele szkolne przekroczyła, i że kwoty te Rada szkolna krajowa potęgowała bez żadnych zastrzeżeń, wniosła przeciw decyzji ostatniej rekurs do ministerstwa oświaty. Gdy obecna sprawa ta ma być stanowczo przez to ministerstwo zdecydowana, p. prezydent miasta celem odwrócenia od gminy m. Krakowa tej groźnej dla niej sytuacji, udał się do Wiednia.

*** W Brukseli** na wystawie psów za najlepszy okaz buldoga otrzymał nagrodę hodowca Polak, Kłosowski, zamieszkały w Hamburgu. Wystawa przyswoiła specjalną rasę kundłów, które odznaczają się przywiązaniem do pana i wybornie stróżnią.

Jednym z konstruktorów kanału morskiego w Petersburgu był Józef Borejsza, urodzony nad Nową, syn Polaka. Całe wykształcenie odbywał w cesarstwie i ztamtąd chwilowo za granicę wyjeżdżał. Pracował głównie w ministerstwie komunikacji.

*** Jutro we wtorek d. 23. czerwca:** św. Zenona m. — św. Wartołomeja.

Teatr, literatura i muzyka.

Repertuar teatralny. Dzisiaj w poniedziałek d. 22. czerwca teatr zamknięty.

Jutro we wtorek d. 23. czerwca: Trzeci występ gościnny panny Maryi Wisniewskiej, artystki teatrów warszawskich: „Dwa światy”, dramat w 5 aktach a w 8 obrazach przez Oktawiusza Feuilleta — przekład Zygm. Sarneckiego.

Z teatru. W sobotę i wczoraj mieliśmy dwa pierwsze gościnne występy panny Wisniewskiej, naprzód w „Starych kawałach” Wiktora Sardona, a potem w „Świecie nów” Paillerona. Za pierwszym razem sala była należycie wypełniona, ale wczoraj świeciła wielkimi lukami — co tem gorzej dla amatorów, gdyż panna Wisniewska, jako Zuzanna w sztuce Paillerona, miała nierównie obciężniejsze i właściwie pole do okazania swego talentu, aniżeli jako Antonina w „Starych kawałach”. Kto był więc w sobotę, miał z czego być zadowolony, ale kto nie był wczoraj, ma czego żałować. Że utalentowana artystka, a dawniejszą wychowankę lwowskiej sceny przyjęto z wielkim aplauzem, to zbytecznie mówić. Aplauz ten, sądzimy, byłby tylko nie dopomagano publiczności, już i tak aż nadto obojętnej, do niekianka od teatru. Od pewnego bowiem czasu wynaleziono sposób takich wiekowych antyków i w ogóle tak rozlażnych przedstawień, że pierwsza lepsza trzyaktowa komedia wlezie się nieraz blisko do północy! Czyż to nie szkoda czasu? Zachowując sobie jeszcze słówko o niektórych ostatnich przedstawieniach, podajemy znowu tę nową kwestję pod rozważenie dyrektu, a prócz tego notujemy dla jej wiadomości i ten miły porządek, że aż dzieje teatralne po różnych głównych miejscach należą już prawie od południa do rano, gdyż przetrzeźnia in-sytuacje owadogubne, tancerzki, flaczarnie, ranczarnie itp. pozwalają sobie bez ceremonii zalepić ogłoszenia teatralne. O to więc również należałoby się upomnieć energicznie gdzie należy. Co zaś do potrzeby kanap i krzesel z nogami, to o tem już nie mówimy, bo sam wzgląd na bezpieczeństwo panny Wisniewskiej może przemówi do serca pp. starzy teatralnych.

Mapa wyborów do Rady państwa (Karte der Reichsrathswahlen) wysłała właśnie nakładem wiedeńskiej firmy księgarskiej Moritz Perles (Wien I. Bauernmarkt 11), na której każde stroniczko z każdej kurji jest osobną barwą na mapie Austrii odznaczone. Dla zajmujących się sprawami politycznymi jest to mapa wielce pouczająca, gdyż stroniczko i frakcje ich występują w niej plastycznie, terytorjalnie, a cena tylko 50 ct. Wnosi. Księgarnia ta wydała także wyborowe mapy podróże Austro-Węgier i Europy.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

W kilkakrotnych zmianach na tem miejscu o Banku „Slavia” było wyrażone, że ten Bank jest akcyjnym — otóż Bank ten akcyjnym nie jest, lecz polega na wzajemności („Bank wzajemnych ubezpieczeń „Lavia”) w szczególnych oddziałach ubezpieczeń i oddzielnych klasach ubez-

pieczających się. Oto szczegóły o tymże zakładzie, jakie nam zaleca przedmiotowa bezstronność.

Rada nadzorcza Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie w skutek telegraficznej rezygnacji nieobecnego w Krakowie p. Alfreda Miliewskiego, z posady zastępcy pierwszego dyrektora, wybrała na dzisiejszem posiedzeniu zastępcę pierwszego dyrektora hr. Franciszka Mycielskiego. Zastępcą drugiego dyrektora w miejsce p. Teodora Baranowskiego, został wybrany hr. Karol Scipio.

Telegramy targowe z dnia 20. czerwca: Wiedeń: Pszenica za 100 kilo — zł. do — zł.; żyto — zł. do — zł. Okowita 28.50 do 28.75 zł. Pseszt: Pszenica za 100 kilo na wiosnę 8.80 do 8.82 zł.; rzepak na sierpień-wrzesień 12.50 do 12.62 zł. Berlin: Pszenica złota na czerwiec-lipiec 171.25; żyto — m.; okowita 43.10 m.; olej rzepakowy —. Pary z: Mąka za 159 kilo 46.50 franków; olej rzepakowy — fr.; okowita — fr.

Nafta Wiedeń d. 18. czerwca: — zł. do — zł. Broma loco 730., Hamburg loco 710., na czerwiec 710., na sierpień-wrzesień 745., Antwerpia na czerw. 18.; Nowy-York: 77.8; Filadelfia 73.4.

Ostatnie wiadomości.

N. fr. Presse, a raczej jej korespondent, donosząc o propozycji *Mira*, aby deputowani ruscy wybrani pod egidą krajowego komitetu centralnego nie łączyli się z „Kołem polskim” powiada, że *Gaz. Nar.* pociesza się, iż organ metropolitalny zaleca im popieranie uświatów „Kola” na polu ekonomicznym, przemysłowym i handlowym. Nigdy podobnego absurdum nie powiedzieliśmy, aby ten handlowo-ekonomiczny ogniók mógł nam choć w części wynagradzać brak solidarności na polu autonomicznym kraju, a zatem i czemuś podobnem się pocieszać. Mówimy to nie dla *N. fr. Presse*, od której sumiennosci po wzwaniach w innej materji, trudno nam się spodziewać sprostowania, lecz dla jasności naszego stanowiska w tej sprawie, z umysłu zaciemnionej i tutaj we Wiedniu!

Również odpowiadamy, że nigdy nam nie było w myśli wejście do „Kola” naszych postów ruskich bez odpowiedniej zmiany statutów i nazwy Kola. Raz wyraziliśmy całkiem dobitnie, że Kolo oddać zwąć się powinno „Kołem polsko-ruskim”, a do tej zmiany bynajmniej nie formalne przywiązujemy znaczenie, lecz konieczność zasadniczą zmiany nazwy wyznajemy. W ostatnim naszym artykule mówiąc o tym przedmiocie głośnym tłumaczyli, że dotąd inacz, „Kolo” nasze nie mogło nazywać się jak „polskiem”, co mu *Mir* zarzuca, nie mieliśmy też na myśli, aby tak dalej nazywać się miało.

Trudności, jakie napotyka Salisbury przy tworzeniu nowego gabinetu, wywołały w Berlinie wrazenie przykre i przypuszczenie, że w ostatniej chwili liberali powrócą do rządów w Anglii.

Do przesilenia gabinetowego we Włoszech nie przywiązują w berlińskich kołach rządowych wielkiej wagi, uważając je za sprawę Włoch czysto wewnętrzną.

W obzbie pentarchistów (Cairoli, Crispi, Nicotera itd.), kryzys gabinetowy nie wywołała wielkiego wrażenia, nie spodziewa się bowiem stronić do najmniejszej korzyści po przesileniu.

Królestwo hiszpańskie wyjeżdża w tym tygodniu w towarzystwie kilku ministrów do prowincji, w których panuje cholera. Sądzą, że wesołnie, że po powrocie pary królewskiej gabinet poda się do dymisji. Według jednych przyjdzie do steru gabinet konserwatywny z Silvelą u steru, według innych król powoła liberałów do utworzenia gabinetu.

Telegramy „Gazety Narodowej”.

Wiedeń d. 22. czerwca. Na wczorajszą konferencję stronnictwa liberałów niemieckich zebrało się 88 deputowanych. Przewodniczył dr. Herbst. Po żywej rozprawie przyjęto rezolucję, oświadczającą, że jedno jest pierwszym obowiązkiem stronnictwa. Następnie uchwalono wybrać komitet 25 członków, który ma przedłożyć przez Plenera, Steinwendera i Weitloffa program złać w jedną całość. Kwestę nazwy klubu pozostawiono w zawieszeniu, i komitet złożyć co do tego sprawozdania na drugiej konferencji, która się zbierze na cztery dni przed ukonstytuowaniem nowej Izby posłów.

Berlin d. 22. czerwca. Wczoraj wieczór odejechał cesarz do Ems.

Topper d. 22. czerwca. Na pogrzeb jen. Mantuffa przybył wieniec także od cesarza austriackiego.

Paryż d. 22. czerwca. Agencja Havas podaje jako pogłoskę, że dowódca czarnych band, Linvinspoh został przez Chińczyków schwytany i uduszony.

Paryż d. 22. czerwca. W Rennes wybrani na senatora konserwatywa Veron 677 głosami; republikanin Courtois otrzymał 634 głosów.

Madryt d. 22. czerwca. Gabinet Canovasa niezgadując się na zamiar podróży króla do zadziwnych prowincji Murcji i Walencji, podał się do dymisji.

Onegdaj w południowych prowincjach Hiszpanii zasiało na cholere 724 osób a zmarło 316.

Madryt d. 22. czerwca. Po konferencji z przewodzcami opozycji król zaniechał swej podróży do Murcji, zaczęł gabinet Canovasa pozostaje.

Madryt d. 22. czerwca. Wczoraj na placu Puerta del Sol zebrany tłum ludu gorąco powitał króla, jadącego do kościoła. Cywilnego gubernatora Madrytu przyjęto gwizdaniem, a na policję dano kilka strzałów rewolwerowych; trzech policjantów jest rannych, a dwie osoby zabite. Po urzędowym wezwaniu do rozejścia się, tłum bez burd się rozproszył. Stanu obłężenia nie ogłoszono. Obecnie spokój całkowicie przywrócony.

Nowy Jork d. 22. czerwca. Według *La Libertad* pokój w republice San Salvador przywrócony i Menender objął prezydenturę.

Simla (letnia rezydencja wicekróla indyjskiego, d. 22. czerwca. Według urzędowych doniesień, zginęło podczas trzęsienia ziemi w Kaszmirze 3,081 osób, a 70,000 domów jest zburzonych.

Lwów, z Izby handlowej d. 22. czerwca 1885

1. Akcje za sztukę.
bez kuponu bieżącego placę żądają
bez dywidendy

Kolej galic. Kar. Lud. 200 zł. m. k. 250 — 253 —
Iwów. Cern.-Jass. 200 zł. w. a. 230 — 233 —

Banku hypot. galic. 200 zł. w. a. 284 — 288 —
kred. galic. 200 zł. w. a. 230 — 235 —

2. Listy zastawne za 100 zhr.
bez kuponu bieżącego:

Tow. kred. galic. 5 pr. w. a. 99 60 100 60
„ „ „ 4 „ „ 90 75 92 25
„ „ „ 5 „ „ okres. 99 60 100 60
„ „ „ 4 „ „ „ 88 30 89 30

Banku krajowego 4 1/2 % w. a. 91 60 92 60

Banku hyp. galic. 6 „ „ 101 35 102 35

„ „ „ 5 „ „ 96 70 97 70

„ „ „ 5 wyl. z 10 % prn 98 70 99 70

3. Listy dłużne za 100 zhr.

G. Z. kr. w. (d. 6 %) 3 % w likw. 57 — 59 —

„ „ „ 5 % 2 1/2 % 57 — 59 —

4. Oblig. za 100 zhr.

Indemnizacyjne galic. 5 pr. m. k. 101 50 102 50

Kom. banku kraj. 5 pr. w. a. lem. 97 — 98 —

Pożyczka kraj. z r. 1873 6 pr. w. a. 102 75 104 —

Pożyczka „ „ 1883 4 1/2 % 90 75 91 75

5. Losy.

Miasta Krakowa. 17 — 19 —

„ Stanisławowa. 23 60 25 60

6. Monety.

Dukat holenderski. 5.78 5.88

Dukat cesarski. 5.81 5.91

Napoleon. 9.81 9.91

Półimperjał rosyjski. 10.12 10.23

Rubel rosyjski srebrny. 1.54 1.64

„ „ papierowy. 1.24 1.26 1/2

100 marek niemieckich. 60.60 61.20

Srebro. — — —

Kupony w srebrze. — — —

KURS GIEŁDY WIEDENSKIEJ.

Wiedeń dnia 20. Czerwca 1885.

godzina 1. minut 40. popołudniu.

Alpiny 35.60 Weg. akcje kr. 287.50

Anglo-Austr. 98.60 Unionsbank 78.75

Kolej Kar. Lud. 251. — Nordbahn 243. —

Kolej Polud. 136.80 Kolej Alfrid 185.75

Kolej p. Elzb. 297.25 Kolej lw.-czern. 281.75

Weg. Nordost. 174. — Wied. Commn. 124.85

Weg. obl. p. 13. 108.75 Elbetal. 163.70

Weg. cis. losy r. 119.50 Länd. Bank 95.50

Zł. ren. weg. 4 1/2 % 98.92 Bankverein. 101.75

Ros. rubel pap. 1.25. — Losy węgier. 117.25

Galic. indemn. 102. — Kredytywe. —

Uspობienie młde.

Wiedeń, dnia 22. czerwca 1885.

godzina 10 min. 35 przed południem

Akcje kredyt. 259. — Anglo-aust. 98.60

Kolej Kar. Lud. — — Kolej poludn. 136.75

Unionsbank 78.60 Napoleondor 9.85

Rosyjsk. bankn. 1.25 Uspობienie: silne

Berlin, dnia 20. czerwca 1885.

godzina 5 minut 25 po południu

Rosyjsk. bankn. 204.80 Akcje kredyt. 474. —

Lombardy 226. — Galicyjskie 108.80

Poż. wschod. 59.20 Aust. bank. 164. —

C. k. jenerala Dyrekcja austr. kolei państwowych.

Wyciąg z rozkładu jazdy

ważny od dnia 1. czerwca 1885.

Przyjazd do Lwowa:

Pociąg mieszany: o godz. 2 min. 10 w noey z Husiatyna, Stanisławowa, Chyrowa, Strija.

Pociąg osobowy: o godz. 8 min. 5 przed południem ze Stanisławowa, Chyrowa, Strija, i o godz. 4 min. 15 po południu ze Stanisławowa, Chyrowa, Strija.

Odjazd ze Lwowa:

Pociąg mieszany: o godz. 6 min. 55 rano do Strija.

Pociąg osobowy: o godz. 11 min. 25 przed południem do Strija, Chyrowa, Stanisławowa i o godz. 7 min. 10 wieczór do Strija, Chyrowa, Stanisławowa, Husiatyna.

Rubryka „Nadesłane” nie pochodzi od Redakcji, która też żadnej odpowiedzialności za nią nie przejmuje.

(Nadesłane)

Nauczyciela dla dzieci szkół ludowych na czas wakacji, pod bardzo dogodnymi warunkami, interesowani znaleźć mogą w gronie uczniów seminarjum nauczycielskiego ruskiego we Lwowie, za ogłoszeniem się do dyrektora tegoż seminarjum.

40% Listy dłużne węgier ego banku hipoteczego

3 ciągnięcia rocznie.

Główna wygrana

50 000 zhr.

sprowadzają niżej kursu dziennego

SOKAL i LILIE

dom bankowy i kantor wymiany.

